

והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו

ביאור בדרך אפשר

1 כשלעצמה, גם ללא קשר לעמידת אברהם דַּמְשָׁמַע מדברי הפסוק וכן
 2 מהפירושים במדרש ובווהר שְׁזוּהִי מַעְלָה גְדוּלָה שְׁנַפְעָלָה אֶצֶל
 3 הַמְּלָאכִים עַל־יְדֵי־זָה ש'הוא עומד עליהם", דבר שקודם לכן
 4 לא היה אצלם, ורק כאשר התעלו לדרגה זו הודות לכן שאברהם היה 'עומד
 5 עליהם', היה יכול להיות אצלם
 6 "ויאכלו" וְצָרִיף לְהִבִּין מַהִי 1
 7 הַמַּעְלָה בְּזָה? 2
 8 (ב) וַיּוֹבֵן זֶה בְּהִקְדָּיִם? 3
 9 שְׁפָתוֹב⁸ בתורה לגבי אכילת קרבן
 10 לאחר זמנו ("ביום הקריבו... יאכל
 11 וממחרת... והנותן... ביום השלישי
 12 באש ישרף. ואם האכל יאכל... ביום
 13 השלישי לא יירצה...") ולשון הפסוק
 14 הוא וְאִם הָאָכַל יֶאֱכַל, וְאָמְרוּ
 15 רַבּוֹתֵינוּ ז"ל⁹ שמכפל הלשון
 16 "האכל יאכל" מובן כי בַּשְּׁתֵּי
 17 אֲכִילוֹת הַכֶּתוּב מְדַבֵּר, אַחַת
 18 אֲכִילַת מִזְבֵּחַ וְאַחַת אֲכִילַת
 19 כֹּהֲנִים וכונת הפסוק לומר שלאחר
 20 הזמן אסור להקריב את בשר הקרבן על
 21 גבי המזבח, וכן אסור לכוהנים לאכלו.
 22 וְצָרִיף לְהִבִּין אִיךָ מְדַמִּים
 23 אֲכִילַת כֹּהֲנִים שֶׁהִיא אֲכִילַת
 24 אָדָם, לְאֲכִילַת מִזְבֵּחַ שֶׁהִיא
 25 עֲנִיַן הַקֶּרֶבֶת הַקֶּרְבָּנוֹת וּמוֹזִכִּירִים
 26 את שניהם יחד בפסוק אחד ובביטויים
 27 זהים, והרי אין ספק שה'אכילה'
 28 בהקרבה על גבי המזבח היא דבר נעלה
 29 לאין שיעור לעומת ה'אכילה' על ידי
 30 הכוהנים שהם בני אדם. וּבַיּוֹתֵר
 31 אֵינּוּ מוֹבָן, שלמרות המעלה
 32 הגדולה של 'אכילת מזבח' ביחס
 33 ל'אכילת כוהנים' שְׁמִצִּינוּ שִׁישׁ
 34 מִצַּד שְׁנֵי מַעְלָה וִיתְרוֹן בְּאֲכִילַת
 35 אָדָם עַל אֲכִילַת מִזְבֵּחַ,
 36 כְּמֵאֲמָר¹⁰ חַכְמֵינוּ וִיכְרוֹנִם־לְכַרְכַּב
 37 כֹּהֲנִים אוֹכְלִים וּבַעֲלִים
 38 מִתְּכַפְּרִים, וְהֵינּוּ שֶׁאֲכִילַת
 39 כֹּהֲנִים שֶׁהִיא אֲכִילַת אָדָם פּוֹעֵלַת מַה שְּׁלֹא פִּעֵלָה אֲכִילַת
 40 הַמִּזְבֵּחַ, שֶׁהִיא תְּחִילָה מְקַרְבִּים עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת חֲלָקֵי הַקֶּרֶבֶן שִׁישׁ לְהַקְרִיב
 41 וְרַק אַחֲרַיִם מִכֵּן הַכּוֹהֲנִים אוֹכְלִים אֶת חֲלָקָם. וְכוּיּוֹן שֶׁאִמְרוּ שְׁכַפְרַת הַבְּעִלִּים
 42 נִפְעֵלַת עַל יְדֵי אֲכִילַת הַכּוֹהֲנִים, נִמְצָא שֶׁלִּפְחוֹת מִבּוֹבן מִסּוּיִים יֵשׁ לִכְךָ יִתְרוֹן

ביאור בדרך אפשר

לגבי ההקרבה על גבי המזבח וְאֵינּוּ מוֹבָן, שֶׁהִרִי אֲכִילַת מִזְבֵּחַ הוּא
 44 עֲנִיַן הַקֶּרֶבֶת הַקֶּרְבָּנוֹת לְקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוּא, שְׁעַל־זֶה אָמְרוּ¹¹ בווהר
 45 רָזָא דְקֶרְבָּנָא עוֹלָה עַד רָזָא דְאֵין־סוּף, סוד הקרבן עולה עד סוד
 46 האין־סוף, ונמצא שהקרבת הקרבנות, 'אכילת מזבח' היא דבר נעלה מאד
 47 וְאִיךָ אֶפְשָׁר לומר שֶׁאֲכִילַת
 48 אָדָם אֲכִילַת בֶּשֶׂר הַקֶּרֶבֶן עַל־יְדֵי
 49 הַכּוֹהֲנִים, תִּהְיֶה לְמַעְלָה יוֹתֵר
 50 מִהַקֶּרֶבֶת הַקֶּרְבָּנוֹת וּתִפְעַל פְּעוּלָה
 51 ("בעלים מתכפרים") שלא נפעלת על
 52 ידי ההקרבה על גבי המזבח?
 53 (ג) וּבְאִוֵר הָעֲנִיָן, דִּהְנֶה עֲנִיָן
 54 הַקֶּרְבָּנוֹת הוּא שֶׁהַקְרִיבוּ
 55 בְּהֵמָה גְשָׁמִית עַל־גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ
 56 וְנִקְלָלָת הֵינּוּ שֶׁמֵּאֲבֵדָת אֶת מִצִּיאוֹתָהּ
 57 הַגְּשָׁמִית וְעוֹלָה וְנִכְלַלָת בְּאֵשׁ
 58 הַרוּחָנִית שְׁלִמְעָלָה, בְּחִינַת
 59 אַרְיָה דְאָכִיל קֶרְבָּנֵינוּ¹², אַרְיָה
 60 שְׁאוֹכֵל קֶרְבָּנוֹת - אִמְרוּ חַכְמֵינוּ ז"ל
 61 שֶׁהָאֵשׁ שֶׁעַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ הִייתָה 'רַבּוּצָה
 62 כְּאִרִי' וּמְבוּאֵר עַל כֵּךְ בִּקְבָלָה וְחִסְיוֹדוֹת
 63 שְׁכֵאֲשֶׁר הַקֶּרֶבֶן נִשְׂרָף רִנְאֵכֵי עַל גְּבֵי
 64 הַמִּזְבֵּחַ הוּא תַּמְעָלָה וְנִכְלַל ב"פְּנֵי
 65 אַרְיָה' שֶׁמִּכְרַכְבָּה הֶעֱלִינוּהָ וְהֵינּוּ
 66 שֶׁהִבְהֵמָה הַקֶּרֶבֶן הֵבֵא מִן הַבָּקָר וּמִן
 67 הַצֹּאן נִקְלָלָת ב'פְּנֵי שׁוּר', שֶׁהוּא
 68 הַשּׁוֹרֵשׁ הַרוּחָנִי שֶׁל הַבְּהֵמָה הַגְּשָׁמִית
 69 וְהַתְּעֵלוֹת שֶׁל הַגְּשָׁמִיּוֹת בְּרוּחָנוּת הִיא
 70 כֵּאֲשֶׁר חַיּוֹת שֶׁל הַדְּבַר הַגְּשָׁמִי נִכְלַלָת
 71 וְעוֹלָה בְּשׁוֹרֶשָׁה וְעַל־יְדֵי 'פְּנֵי
 72 שׁוּר', הִיא נִקְלָלָת ב'פְּנֵי
 73 אַרְיָה', בְּבַחֲיַנַת אַרְיָה דְאָכִיל
 74 קֶרְבָּנֵינוּ, אַרְיָה שְׁאוֹכֵל קֶרְבָּנוֹת
 75 שֶׁהוּא הַבְּחִינָה הַרוּחָנִית שֶׁהִיא
 76 הַשּׁוֹרֵשׁ וְהַמְקוֹר לְנִבְרָאִים הַגְּשָׁמִיִּים
 77 בְּחִינַת מְלָכוּת דְאֶצִּילוֹת,
 78 הַסְּפִירָה וְהַבְּחִינָה הָאֲחֵרוֹנָה בְּעוֹלָם
 79 הָאֶצִּילוֹת, מִידַת הַמְּלָכוּת, שֶׁהִיא
 80 מְקוֹר חַיּוֹת וְהַשְּׁפָע שֶׁל בְּרִיאָה־
 81 יִצְרֵיהָ־עֲשִׂיָה, הָעוֹלָמוֹת שֶׁלְמִטָּה מֵהָאֶצִּילוֹת, וְהֵינּוּ דִּהְעֵלְאָת
 82 הַקֶּרְבָּנוֹת כֵּאֲשֶׁר מְקַרְבִּים בַּהֵמָה גְּשָׁמִית לְקַרְבֵן, מַעֲלִים אֶת חַיּוֹת שֶׁלָּה
 83 לְמַעְלָה, וְהַהֵעֱלָה הוּוּ הוּא בְּמְלָכוּת דְאֶצִּילוֹת, מְקוֹר דְּבְרִיאָה־
 84 יִצְרֵיהָ־עֲשִׂיָה כֵּאֲמָרוּ שֶׁהֵעֱלָה הִיא לְשׁוֹרֵשׁ וּמְקוֹר הַנִּבְרָא הַתְּעֵלָה.

(7) בהבא לקמן - ראה גם אוה"ת בראשית (כרך ז) תתשכב, א ואילך. סה"מ ה'ש"ת ע' סב ואילך. (8) צו ז, יח. (9) זבחים יג, ב. וראה לקר"ת ר"פ צו. (10) פסחים נט, ב. (11) ראה זח"ב רלט, א. זח"ג כו, ב. (12) ראה יומא כא, ב. זח"א ו, ב. זח"ב רעת, א. זח"ג יז, א. לב, ב. ועוד. ולהעיר ג"כ מלקו"ת במדבר ד"ה ואר"י כבקר. ואכ"מ.